

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma / tuoteviestintä

Antti Kautonen

KYAMK GALLERIA -WWW-SIVUT

Opinnäytetyö 2009

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilu

KAUTONEN, ANTTI

KyAMK Galleria - www-sivut

Opinnäytetyö

Työn ohjaaja

Tarja Brola

Toimeksiantaja

Sanna Vainikka, KyAMK

Marraskuu 2009

Avainsanat

Käytettävyys, julkaisujärjestelmä

Opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella ja luoda kuvagalleriasivut Kymenlaakson ammattikorkeakoulun käyttöön. Sivut korvaavat vanhat Muotoilugalleria- nettisivut, ja ne on laadittu helppokäyttöisyyttä ja helppoa päivitettävyyttä ajatellen. Sivut pohjautuvat julkaisujärjestelmäsovellukseen.

Opinnäytetyö pitää sisällään sivujen toteutuksen niiden visuaalisesta suunnittelusta lähtien aina julkaisujärjestelmän asennukseen ja muokkaukseen asti. Työssä on otettu huomioon käytettävyysnäkökohdat sekä sivujen selaamisen että päivittämisen kannalta.

KyAMK Galleria –sivujen toteutus edellyttää käyttäjätestausta sivujen käytön toimivuuden selvittämiseksi. Sivujen on tuotava esille asetettu informaatio selaajan saataville helposti, ja samalla sivuston päivittäjän on kyettävä tuomaan sivuille uutta sisältöä vaivatta, ettei sivujen päivittäminen kompastu sivuston käytön monimutkaisuuteen. Sivuston ulkoasu on oltava yhteensopiva KyAMK:n omien nettisivujen kanssa, ja visuaalisen toteutuksen on noudatettava KyAMK:n graafista ohjeistoa.

Käyttäjätestaus on toteutettu asettamalla koehenkilöille tehtäviä, jotka koskevat sivujen selaamista ja päivittämistä. Koehenkilöt kommentoivat sivujen käytettävyttä sanallisesti. Sivuston käytettävyteen on pyritty pitämällä sivujen navigaatio selkeänä ja käyttämällä yksinkertaisen selkeää julkaisujärjestelmän hallintapaneelia.

Sivuston ulkoasu on sovitettu KyAMK:n graafiseen ohjeistoon noudattamalla ohjeistoa tarkasti sivuston suunnitteluvaiheessa.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Design

KAUTONEN, ANTTI

KyAMK Galleria website

Bachelor's Thesis

Supervisor

Tarja Brola

Commissioned by

Sanna Vainikka, KyAMK

November 2009

Keywords

Usability, Content Management System

The subject of this thesis is to design and create a gallery website, to be used by Kymenlaakso University of Applied Sciences. The website is set to replace the older Muotoilugalleria website, and it is designed with ease of use and ease of updating in mind. The website utilises a content management system.

The thesis consists of creating the website, from visual design to the install and configuring of the content management system. The thesis focuses on ease of use in both browsing and updating the website, and on designing the website's visuals to fit the graphic design guidelines of the university.

The site has been tested on test subjects to ensure usability. The content on the website has to be easily accessible, and updating the site with fresh content must not be hindered by an unnecessarily complicated content management structure. The test subjects have completed simple tasks on browsing and updating, answering questions about these tasks later on.

The usability of the website has been accomplished by using a simple navigation structure, as well as utilising an easily comprehensible content management system.

The website has been designed with the graphic design guidelines of Kymenlaakso University of Applied Sciences in mind, so to make it compatible design-wise with the university's own website.

KESKEISET KÄSITTEET

Web Design

CMS-järjestelmä/julkaisujärjestelmä

Käytettävyys

Päivitettävyys

Monipuolisuus

Harmonisuus

Edustavuus

Luotettavuus

Web Design: sivuston visuaalisen ulkoasun suunnittelu ja ulkoasuelementtien sovitus sivuston sivupohjaan

CMS-järjestelmä/julkaisujärjestelmä: verkkopalveluiden sisällönhallintaan erikoistunut tietojärjestelmä, Content Management System (*Tolvanen 2007*)

Käytettävyys: sivuston helppokäyttöisyys ja toimintojen loogisuus

Päivitettävyys: uuden materiaalin yksinkertainen siirtäminen sivustolle

Monipuolisuus: sivuston jakaminen eri osaamisalojen kesken, sivun julkaisujärjestelmän joustavuus eri vaatimuksien täyttämiseksi

Harmonisuus: sivuston visuaalisen ilmeen sovittaminen KyAMK:n graafiseen ohjeistoon ja emosivusto kyamk:fiin

Edustavuus: sivuston on annettava mahdollisimman hyvä kuva KyAMK:n opiskelijoiden osaamisesta sekä webdesignin että sivuston materiaalin kannalta; materiaali on tuotava esille edustavassa ja sille edullisessa valossa

Luotettavuus: CMS-järjestelmän on toimittava päivästä toiseen, mahdollisten ongelmien on ratkettava nopeasti ja ilman huomattavaa downtimeä

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KESKEISET KÄSITTEET

- 1 JOHDANTO
- 2 ASIAKKAAN ESITTELY JA BRIEF
 - 2.1 Asiakas ja kohderyhmä
 - 2.2 Brief
- 3 AIHEEN KÄSITTELY
 - 3.1 Työn tavoitteet ja painotus
 - 3.2 Sivun käyttö
 - 3.3 Sivun ulkoasu
 - 3.4 Tutkimusongelmat ja kysymykset
- 4 SUUNNITELMA
 - 4.1 Sivustolla käytettävä julkaisujärjestelmä
 - 4.2. KyAMK:n oma Content Manager
 - 4.3 Opensource-CMS:n vaatimuksista
 - 4.4 Julkaisujärjestelmän asennus
 - 4.5 Sivuston sivuhierarkia, jako ja navigaatio
 - 4.5.1 Osioetusivut
 - 4.5.2 Vuosikurssilistaus
 - 4.5.3 Projektisivut

4.5.4 Thumbnail-linkit etusivulta

4.5.5 Linkit sivunavigaatiopaneelissa

4.5.6 Sivuston muu sisältö

4.5.7 Sivustorakenne

4.5.8 Sivuston käyttäjät

4.6 Sisällön luominen sivustolle

4.6.1 Tekstin luominen

4.6.2 Kuvasisältö

4.6.3 Videosisältö

4.7 Sivuston visuaalisen ilmeen suunnittelu

4.7.1 Sivuston ulkoasun jako

4.7.2 Ulkoasun hahmottelu seminaaria varten

4.7.3 Headerin suunnittelu

4.7.4 Etusivun pääsisältöalueen sisältö

4.7.5 Projektisivun pääsisältöalueen sisältö

4.7.6 Footer

5 SIVUSTON KÄYTTÄJÄTESTAUS

6 POHDINTAA

6.1 Työvaiheiden pohdinta

LÄHTEET

LIITTEET

Käyttäjättestauslomake

1. JOHDANTO

Ensimmäiseksi on pohjustettava aihetta hieman oman työhistoriani kannalta. Suoritin opintoihini kuuluvan työharjoittelujakson Helsingissä Verkkojulkaisut SV Oy:ssä, joka laatii web-ratkaisuja usealle merkittävälle yritykselle. Suuri osa työtehtävistäni koski CMS-julkaisujärjestelmiä, joihin pohjautuvien sivujen parissa työskentely edellytti yksinkertaiseen sivunavigaatioon ja helppoon käytettävyyteen pyrkimistä. Näitä sivuja olivat esimerkiksi matkatoimiston sivut, joilla oli tyypillisesti paljon kuvamateriaalia ja siihen liittyviä tekstiosuuksia, joiden selattavuuden oli oltava helppoa materiaalin paljoudesta huolimatta; kyseisen matkatoimiston sivukokonaisuuden sivumäärä pullistui projektin edetessä 1500 sivuun. Asiakkaan sivuprojektiin liittämä materiaali oli siis projektista ja materiaalin määrästä riippumatta tuotava sivustolle sillä tavalla, että kaikkeen oli mahdollista päästä käsiksi yksinkertaisesti ja päätä raapimatta.

CMS-julkaisujärjestelmä (lyhennys Content Management System:stä) on sivuston hallintapaneeli, tavallaan ”kulissien takana”-ajatusta noudattava julkaisujärjestelmä, jolla hallitaan web-sivun rakennetta ja teksti- sekä kuvasisältöä. Järjestelmällä on järjestelmänhaltija ja käyttäjiä, jotka kirjautuvat sisään tunnuksillaan, muokaten ja päivittäen sivuston sisältöä. Erillistä nettisivunteko-osaamista perinteisessä koodintuotusmielessä ei näin välttämättä tarvita, pelkistetyimmillään ainoastaan sujuvuutta selaimen käytössä.

Keväällä 2009 muotoilun osaamisalan opettaja Sanna Vainikka, tietäen työhistoriani CMS-pohjaisten sivustojen parissa, lähestyi minua opinnäytetyönaiheehdotuksen kera; muotoilun ja median osaamisala tarvitsisi uudistetun galleriasivuston aikaisemman Muotoilugalleria 2007 –sivuston tilalle. Kyseistä sivustoa ei ollut laadittu päivitettävyyttä ajatellen, joten sisällöltään se oli jo tuolloin päässyt vanhentumaan. Uuden sivuston tulisi siis mieluiten nojata Content Management System –pohjaratkaisuun, mikä mahdollistaisi sivuston sisällön päivittämisen tarvittaessa todella nopeasti. Kiinnostuin aiheesta, mutta senhetkisen

työurakkani takia en kyennyt ottamaan projektia vielä työn alle; muun muassa toimipisteen muo-lehden pakertaminen täytti kalenterini pitkälle kevääseen. Projekti kuitenkin jäi kytemään taka-alalle, ja kokeilin kesän aikana harjoitusmielessä useaa eri CMS-järjestelmää myös omien sivujeni taustarakenteina.

Kesän jäätyä taakse tuli opinnäytetyöhön palaaminen taas ajankohtaiseksi. Olin yhä kiinnostunut kuvagalleriasivuston tekemisestä, ja CMS:ien testailu oli vakuuttanut minut projektin sopivuudesta itselleni. Sanna kertoi sivustoprojektin olevan vielä auki, joten tartuin toimeen ja otin projektin työn alle syksyksi.

2. ASIAKKAAN ESITTELY JA BRIEF

2.1 Asiakas ja kohderyhmä

Sivuston tilaaja on Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ja projektin asiakkaana toimii Sanna Vainikka, lisäksi projektia seuraa muotoilun koulutusohjelmavastaava, lehtori Jorma Fagerström. Sivusto tulee KyAMK:n käyttöön, kyamk.fi:n alaisuuteen.

Kohderyhmä sivustolle tulee olemaan kaksijakoinen; sivustoa suunniteltaessa on otettava huomioon sekä sivuja selaava käyttäjä, joka haluaa nähdä KyAMK:n osaamista, että sivuja päivittävä käyttäjä, jonka on saatettava materiaalia esille kätevästi. Selaava käyttäjä voisi hyvinkin olla esimerkiksi kouluun hakeva tai hakemista suunnitteleva opiskelija, joka haluaa nähdä koulun eri osaamisalojen projektien hedelmiä, taikka mahdollinen työnantaja, joka on kiinnostunut koulusta valmistuneen opiskelijan aikaisemmista projekteista. Päivittävä käyttäjä taas tulee olemaan yksi sivuston päivittäjäksi nimetyistä henkilöistä, jonka on kirjauduttava sisään ja luotava sisältöä mutkitta. Kumpikaan eri käyttäjätyypeistä ei välttämättä

tulisi olemaan tietoteknisesti pitkälle koulittu, joten kummankin sivuston jokapäiväisen käytön tulee olla yksinkertaista.

2.2 Brief

Sivustossa on siis kyse KyAMK:n projektigalleriasta, joka jaetaan pääasiallisesti neljään osa-alueeseen: muotoilu, media, restaurointi ja Degree Programme in Design. Osa-alueet sisältävät kuvamateriaalia ja lyhyen kuvauksen projekteista, ja kuvien ja sisällön päivittämisen sivuille tulee olla yksinkertaista ja nopeaa. Sivuille on myös suunniteltava visuaalinen ilme ja sivut on käyttäjättestautettava ja pyrittävä näin optimoimaan sivujen yksinkertainen ja tehokas käytettävyys sekä sivun selaajan että päivittäjän osalta.

3. AIHEEN KÄSITTELY

3.1 Työn tavoitteet ja painotus

Työni pääasiallisena tavoitteena pidän asiallisen galleriasivuston luomista, jotta Kymenlaakson Ammattikorkeakoulun opiskelijat saisivat projektinsa ja opinnäytetyönsä näkyvälle paikalle. Näyttävällä ja hyvin valmistellulla projektilla, johon opiskelija on tyytyväinen, voi olla olennainen vaikutus opiskelijan myöhempään työllistymiseen; kuvagalleriaan käynti kun tapahtuu sivuston julkistamisen jälkeen muun muassa banner-kuvalinkin kautta KyAMK:n omilta sivuilta, on sinne mielenkiintoisia opiskelijatöitä etsivän mahdollisen työnantajan helppo löytää. Työn tavoitteena on siis tavalla tai toisella yhdistää työn tekijä ja työstä kiinnostunut taho; ja mitä otollisemmassa ja havainnollisemmassa valossa tehty työ esitellään sivulla, sen parempi.

Työn painotus on produktiivinen; kyse on sivuston laatimisesta ja tuomisesta

käytettäväksi. Olennainen osa tätä on sujuvan käytettävyyden varmistaminen, jolloin tutkimusnäkökulma työhön on sivuston helppokäyttöisyyden selvittäminen käyttäjätutkimuksen avulla.

3.2 Sivun käyttö

Laatimaani sivustoa edeltänyt Muotoilugalleria 2007 jäi yhden vuoden projektiksi; sinne ei ole tuotu uutta sisältöä, eikä se ole kehittynyt mihinkään suuntaan kahdessa vuodessa. Uuden sivuston tulisi olla elävämpi, sen pitäisi jäädä jatkuvaan käyttöön, olemaan ja elämään sekä sisällöllisesti että sen ilmeen puolesta. CMS-järjestelmän käyttäminen sivuston pohjana mahdollistaa kummankin vaatimuksen täyttämisen mutkattomasti, sillä myös ulkoasun hiominen tulevina vuosina onnistuu hallintapaneelin kautta tehtävien muutosten avulla nopeasti. Sivulle voidaan luoda toinen sivupohja taustalle, ja se voidaan tuoda käyttöön esimerkiksi kyamk.fi:n mahdollisen uudistuksen yhteydessä; näin galleriasivusto ei jää näyttämään vanhanaikaiselta, mikäli emosivusto kokee muutoksia.

Myös tekstiosuoksien muokkaaminen ajankohtaiseksi on nopeaa, eikä päivittäjän tarvitse tuijottaa html-koodia käsitellessään sivuston sisältöä. Hyväksyttämäni hallintapaneelin sivueditori on WYSIWYG-tyyppinen, What You See is What You Get eli siinä on useampikin esikatselutoiminto, jotka näyttävät tekstin sellaisena kuin sivuja selaava tulee sen näkemään. Tekstiosuoksien muokkaamista helpottaa vielä sivuston pitäminen auki erillisessä välilehdessä, jolloin tekstin muokkaamisen ja muutoksien tallentamisen jälkeen ovat sivustolle tehdyt muutokset näkyvissä heti selaimen sivunäkymän päivityksen jälkeen (F5-näppäimen painallus). Kyse on todellakin reaaliajassa tehtävistä muokkauksista, korjauksista ja päivityksistä.

3.3 Sivun ulkoasu

Sivuston tulee sopia harmonisesti yhteen emosivusto kyamk.fi:n kanssa, joten KyAMK:n graafinen ohjeistus on luettava ja omaksuttava sivun visuaalista ilmettä

laatiessa. Tämä on huomioitu työssä käyttäen KyAMK:n tunnusvärejä tarkasti; tunnistettavin KyAMK:n väreistä, vihreä (PMS: PANTONE 362 C /361 U / CMYK: C70 M0 Y100 K0 / RGB: R81 G184 B72) esiintyy galleriasivuston headerin logossa hillitysti mutta harkitusti.

3.4 Tutkimusongelmat ja tutkimuskysymykset

Olellaisin tutkimuskysymys on selvittää sivuston käytön helppous. Sivusto testautetaan koekäyttäjillä ennen varsinaista julkaisua sekä navigaation että päivitettävyyden yksinkertaisuuden varmistamiseksi.

Seuraava tutkimuskysymys on se, kuinka saada aikaan visuaalinen ilme, joka on samaan aikaan miellyttävä ja tyylikäs, sekä yhteensopiva KyAMK:n graafisen ohjeistuksen ja kyamk.fi:n ulkoasun kanssa.

4. SUUNNITELMA

4.1 Sivustolla käytettävä julkaisujärjestelmä

Sivuston kehittäminen alkoi pohjimmiltaan oikeanlaisen CMS-julkaisujärjestelmän valinnasta. Tässä minun tuli painottaa yksinkertaisuutta sekä varsinaisen lopputuloksen että oman työskentelyni helpottamisen kannalta. Hankin sivutilaa omaan käyttöön koeajaakseni erilaisia avoimen lähdekoodin open-source-julkaisujärjestelmiä omien kotisivujeni laatimisen yhteydessä. Käytyäni läpi Drupalin ja Joomlan, päädyin kokeilemaan CMS Made Simple (lyhyesti CMSMS) –nimistä, useita palkintoja voittanutta järjestelmää. Nimestään huolimatta CMSMS:ää ei ole tyypistetty käyttökelpottomaksi, vaan se on monipuolinen ja helposti laajennettava, mutta silti käytön helppoudesta tinkimättä. Saatuaani sivutilan käyttöön, kotisivuni antikautonen.com pyörikin CMSMS:n avulla viikonlopun työskentelyn jälkeen.

CMS Made Simple –järjestelmä on ladattu projektin sivuilta 22. lokakuuta 2009 mennessä 750 000 kertaa kuluneen viiden vuoden aikana, joten se on ilmeisen suosittu. Cmsmadesimple.org kertoo julkaisujärjestelmän pyrkivän tyydyttämään sivustoprojektien laatijoiden tarpeet olemalla juuri sitä, mitä tarvitaan, ei liikaa.

”CMSMS sopii sinulle, mikäli olet havainnut monen muun julkaisujärjestelmän olevan tarpeettoman monimutkainen.” ”Mikäli muut julkaisujärjestelmät tuntuvat sinusta overkilliltä.” (*ilmaisu viitanee turhan suuren voiman käyttämiseen verrattain yksinkertaiseen tehtävään*) ”Mikäli haluat jättää sisällönhallinnan sivuston päivittäjille.” ”Mikäli haluat yksinkertaisen, helppokäyttöisen mutta laajennettavan työkalun – CMSMS sopii sinulle.”

-CMSMadeSimple.org –sivusto (käännetty suomeksi) (CMSMS 2009)

Mainoslauseet ovat toki mainoslauseita, mutta juuri nämä ilmaiset ovat mielestäni todenmukaisia CMS Made Simplen kanssa työskennellessä.

4.2 KyAMK:n oma Content Manager

KyAMK:n graafinen ohjeisto kehottaa projektisivustoja käyttämään KyAMK:lle laadittua Content Manageria, jonka kehittäjä on Nitro Fx –niminen helsinkiläinen yritys. Content Managerin käyttövaatimukselle on kuitenkin olemassa poikkeuksia, joten galleriasivustoprojekti kykenee välttämään Content Managerin mukanaan tuomat rajoitukset. Lainaus KyAMK:n graafisesta ohjeistosta:

”Kymenlaakson AMK noudattaa kaikessa viestinnässään yhtenäistä ilmettä, koska se tukee korkeakoulua ja sen toimintaa. Yhtenäinen ilme koskee myös julkisia verkkosivujamme - niin koulutusta kuin hankkeitamkin. Jotta samalla voidaan varmistaa myös tiedon eheys ja luottavuus KyAMK käyttää yhtä yhtenäistä nettisivujärjestelmää, Content Manageria. Poikkeuksena Content Managerin käytölle ovat niiden projektien tai hankkeiden sivustot, joissa on useampi tasavertainen toimija ja KyAMK on vain yksi joukosta. Tällöin projekti tai hanke

sopii toimintatavasta itsenäisesti. Tällöin hanke vastaa itse kustannuksista, nettiosoitteen hankkimisesta ja sivuston ylläpidosta.

(...)

Poikkeus Content Managerin käyttövelvollisuuteen on sellainen sivusto, joka tarvitsee tekniikkaa, jota Content Manager ei tarjoa, esim. live-tv-lähetykset. Tällöin jokaisella sivuston sivulla tulee olla ylinnä valkoinen palkki, jossa on KyAMK:n värillinen logo vasemmassa laidassa, ja sen tulee viedä sivulle www.kyamk.fi.”

-KyAMK:n graafinen ohjeisto, internet-sivut (KyAMK 2009)

Opensource-CMS:n käyttäminen on kuvagalleriaprojektissa tarpeellista, koska KyAMK:n käytössä oleva Content Manager on typistetty varsin yksinkertaiseksi. Sillä saadaan aikaan lähinnä uutta tekstisisältöä kyamk.fi:n alasivuille, eikä räätälöidyn kuvagalleriasivun laatiminen ole Content Managerin puitteissa mahdollista. Content Managerissa on yksi sivupohja, ei varsinaista WYSIWYG-esikatselua laaditulle sisällölle, eikä siinä ole tuotu esille mahdollisuutta laatia vaihtoehtoisia sivupohjia tyyllillisesti erilaisen projektisivuston luontia varten. Moni opensource-CMS taas venyy kaikkiin projektin vaatimuksiin, ja kun CMS Made Simple vielä tarjoaa käytettävyyden selkeästi suomeksi, sen käyttö tässä projektissa on vähintäänkin oleellista.

4.3 Opensource-CMS:n vaatimuksista

Hyväksytin CMSMS:n KyAMK:n tietohallinnon Mika Aleksandroffilla sovittuani tapaamisen Kasarminmäen viestintätoimistolle. Aleksandroffin mielestä julkaisujärjestelmä vaikutti vakaalta, eikä se ollut ”turhan reikäinen”, eli tietoturvanäkökohdat on siinä otettu hyvin huomioon. Täytimme Sanna Vainikan kanssa palvelinhakemuksen, jotta sivustolle saataisiin sivutilaa KyAMK:n palvelimelta. CMSMS tarvitsee sivutilan lisäksi MySQL-tietokannan. Julkaisujärjestelmän asentamisen jälkeen sivulla on alustavasti toimivan hallintapaneelin lisäksi esimerkkisisältö, joka on poistettava; esimerkkisisältö on

enimmäkseen tekstimateriaalia, joka esittelee julkaisujärjestelmän toimintaa. Lisäksi sivuston ulkoasu on perusmallin sivupohjan mukainen, ja tätä tarjottua sivupohjaa on muokattava sivuston ulkoasun räätälöimiseksi halutunlaiseksi. Tämä on pohjimmiltaan varsin yksinkertaista ja tapahtuu sivuston hallintapaneelin kautta tyylitiedostoja muokkaamalla, mikä edellyttää html- ja css-osaamista.

Päätin, etten ota käyttöön CMSMS:n uusinta saatavilla olevaa versiota, vaan asentaisin sivutilaan hieman vanhemman ja näin vakaaksi todetun version. Tämä ehkäisisi osaltaan sivuston ”lastentauteja” ja näin vähentäisi myös mahdollista downtimeä, millä viitataan siihen ettei sivusto syystä tai toisesta ole käytettävissä. Vanhemman version käyttäminen oli myös minulle tutumpaa, mikä helpotti itse räätälöintiprosessia. Sivuston hallintapaneelin päivittäminen tuoreempaan versioon on kuitenkin sivuston valmistumisen jälkeen mahdollista, jolloin pysytään parhaiten julkaisujärjestelmän kehitystyössä mukana.

4.4 Julkaisujärjestelmän asennus

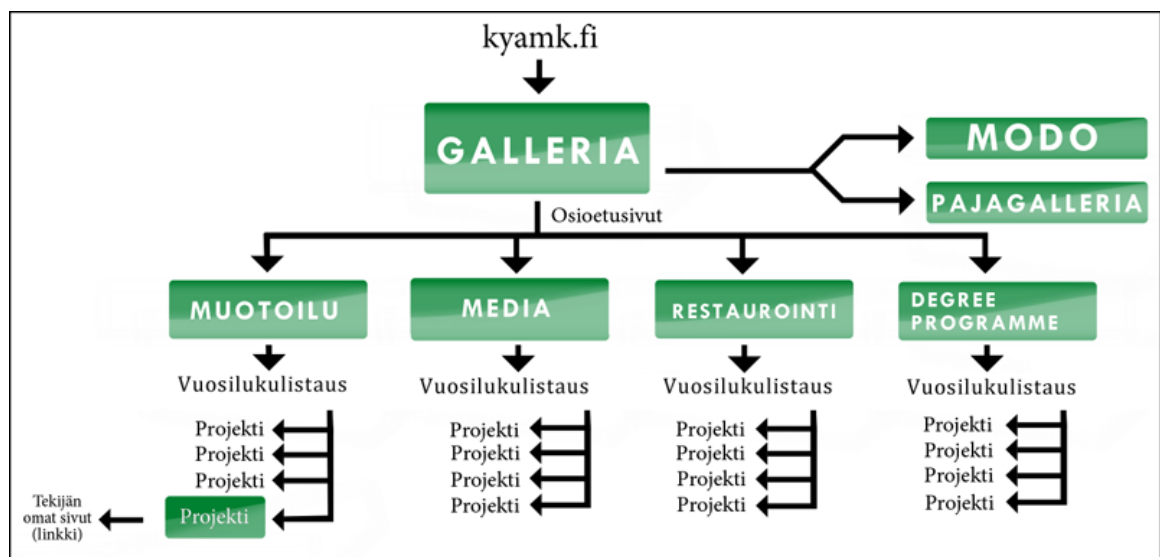
Saatuani serveritilaa koululta Mika Aleksandroffin avustuksella viikolla 46, ja Aleksandroffin toimitettua minulle käyttäjäoikeuksien lisäksi MySQL-tietokantatunnukset, saatoin ladata CMSMS:n tiedostopaketin, purkaa sen ja siirtää tiedostot palvelimelle. Aleksandroff oli määrittänyt sivuston kehitysympäristön osoitteeksi <http://talyn-ng-virtual.kyamk.fi/Galleria>, joka tulisi muuttumaan sivuston valmistuttua ja siirryttyä käytettäväksi. Asennus ei lähtenyt käyntiin aivan vaivatta, sillä asennusprosessin hallinta antoi joitakin virheilmoituksia tietyistä php-tiedostoista. Korjattuani nämä, asentui julkaisujärjestelmä sivutilaan oikein, ja varsin lyhyessä ajassa. Asennusprosessi oli englanninkielinen, mutta valitsin ennen sen aloittamista haluavani itse julkaisujärjestelmän olevan suomenkielinen.

Tämän jälkeen minulla oli esillä esimerkkisisällön sisältävä julkaisujärjestelmän perustila, joka minun oli muokattava sivupohjaa ja tyylisivuja läpikäymällä tekemieni suunnitelmien mukaiseksi. Poistettuani sivuston tarjoaman

esimerkkisisällön, siirsin sinne ensi alkuun hiukan alustavaa navigaatorakennetta sekä kopioimaani lorem ipsum –tekstiä.

Otin myös käyttöön sisältömateriaalia vanhasta muotoilugalleriasta, jotta voisin ensisijaisesti kokeilla suurempien tekstiblokkien sijoittelua kuvamateriaalin kanssa, sekä kokeilla thumbnail-linkkien aukeamista suuremmiksi esittelykuviksi.

4.5 Sivuston sivuhierarkia, jako ja navigaatio

Kuva 1. Sivuston rakenne

4.5.1. Osioetusivut

Sivuston tarpeiden määrittämiseksi pidetyissä palaverissa ruodittiin sivuston jakoa eri osa-alueisiin. Näitä tulee pääasiallisesti olla neljä projektien jakamiseksi eri osaamisalojen perusteella; osa-alueet tulevat siis olemaan muotoilu, media, restaurointi ja Degree Programme in Design. Näille osa-alueille kulku tapahtuu sivunavigaatiopalkin kautta, jossa osa-alueet ovat listattuna. Jokaisella osa-alueella on näin oltava osioetusivu, jolle sijoitetaan lyhyt, osaamisalaa kuvaava tekstisisältö ja thumbnail-linkkeillä tehtyjä kuvanostoja esille tuotavia projekteja varten.

Osioetusivuilta pääsee siis eteenpäin joko selkeää ja loogista sivunavigaatiota käyttäen, tai vaihtoehtoisesti klikkaamalla suoraan thumbnail-kuvalinkkiä, joka vie suoraan tietylle projektisivulle, joka olisi valittu erityisesti esille tuotavaksi.

4.5.2 Vuosikurssilistaus

Navigaation ja hierarkian seuraava taso on vuosikurssilistaus, joka on toteutettu navigaation lisäksi sivulla sijaitsevalla listalla tekstilinkkejä. Klikkaamalla valittua vuosilukua navigaatio etenee tuoden esille listauksen eri projektisivuja.

4.5.3 Projektisivut

Kun vuosikurssilistauksesta on edetty projektisivulle, on päästy sivuston varsinaiseen sisältöön käsiksi. Projektisivu esittelee esille tuotua projektia sanallisen kuvauksen lisäksi kuvasisällön avulla, ja projektisivua hallitsee suuri esittelykuva. Esittelykuvan alla on rivi thumbnail-kuvalinkkejä, joita klikkaamalla aukeaa suurempi pop-up –kuva projektin esittelemiseksi tarkemmin kuvallisessa muodossa. Thumbnail-kuvalinkkien alla on tekstisisältö, jossa projektin laatinut opiskelija kertoo tarkemmin ideastaan.

Sivulla on myös linkki opiskelijan mahdollisille omille kotisivuille, joista löytyy enemmän tietoa opiskelijasta ja tämän töistä.

4.5.4 Thumbnail-linkit etusivulta

Etusivun pääsisältöalue täytetään kuvanostoilla, jotka on toteutettu thumbnail-kuvalinkein. Näiden avulla on mahdollista kulkea suoraan mielenkiintoiselta näyttävän projektin sivulle.

4.5.5 Linkit sivunavigaatiopaneelistä

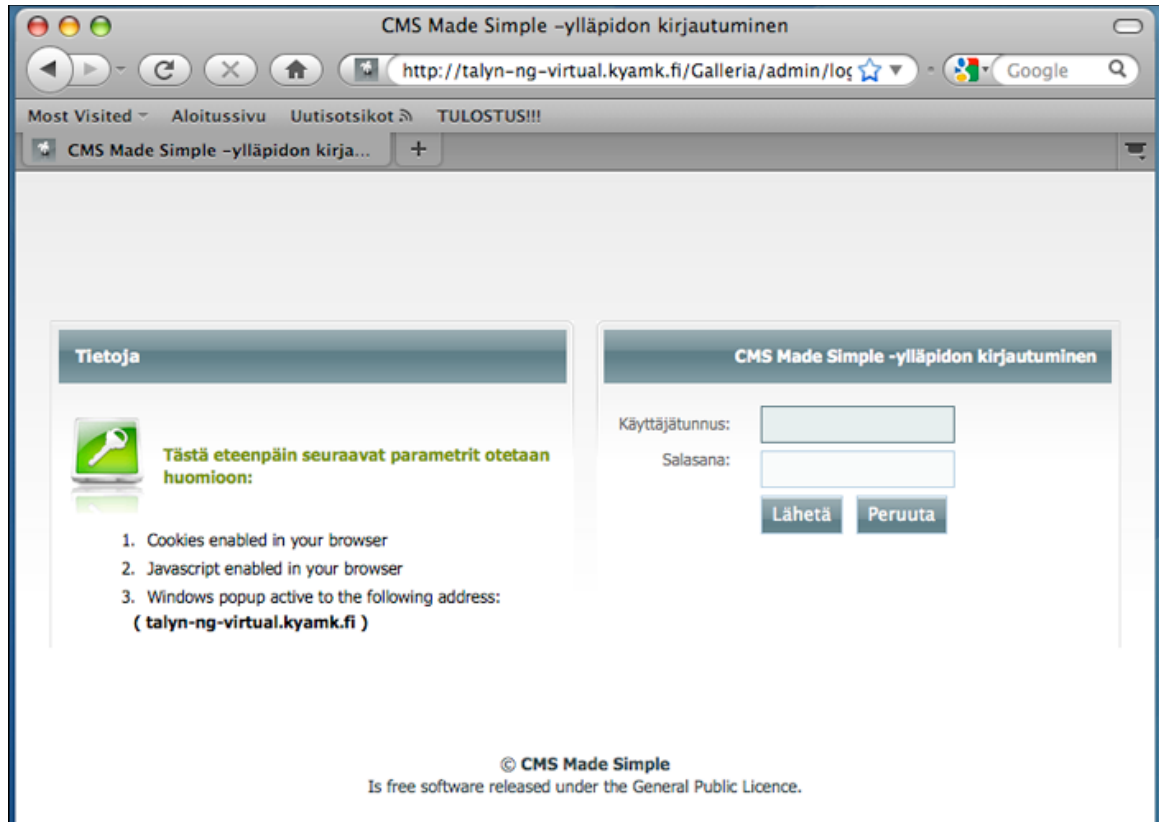
Sivuston sivunavigaatiopaneelissa, sivuston sisäisen navigaatiolistauksen alla on Login-linkki, jota painamalla pääsee julkaisujärjestelmän sisäänkirjaussivulle. Tämä on tarkoitettu vain sivun päivittäjille, joten se ei ole liian keskeinen, mutta siitä on tehty silti tarpeeksi näkyvä, ettei se jää sisäänkirjausta etsivältä huomaamatta.

Sisäänkirjauslinkin alla sijaitsee kuvalinkki kyamk.fi:hin. Valitsin tarjolla olevista kuvista Menestyksen tekijä –kuvalogon, ja sijoitin sen kahdeksan asteen kulmaan, mikä on sallittu graafisessa ohjeistossa.

4.5.6 Sivuston muu sisältö

Varsinaisten osaamisala-aihealueiden lisäksi sivustolle sijoitetaan Modo-kilpailun ja Pajagallerian lyhyet esittelysivut, joilta on linkki näiden omille, ulkopuolisille nettisivuille. Näillä esittelysivuilla on kuva- ja tekstisisältöä, mutta koska kyseessä eivät ole kummankaan omat sivut, sisältö on tiivistetty.

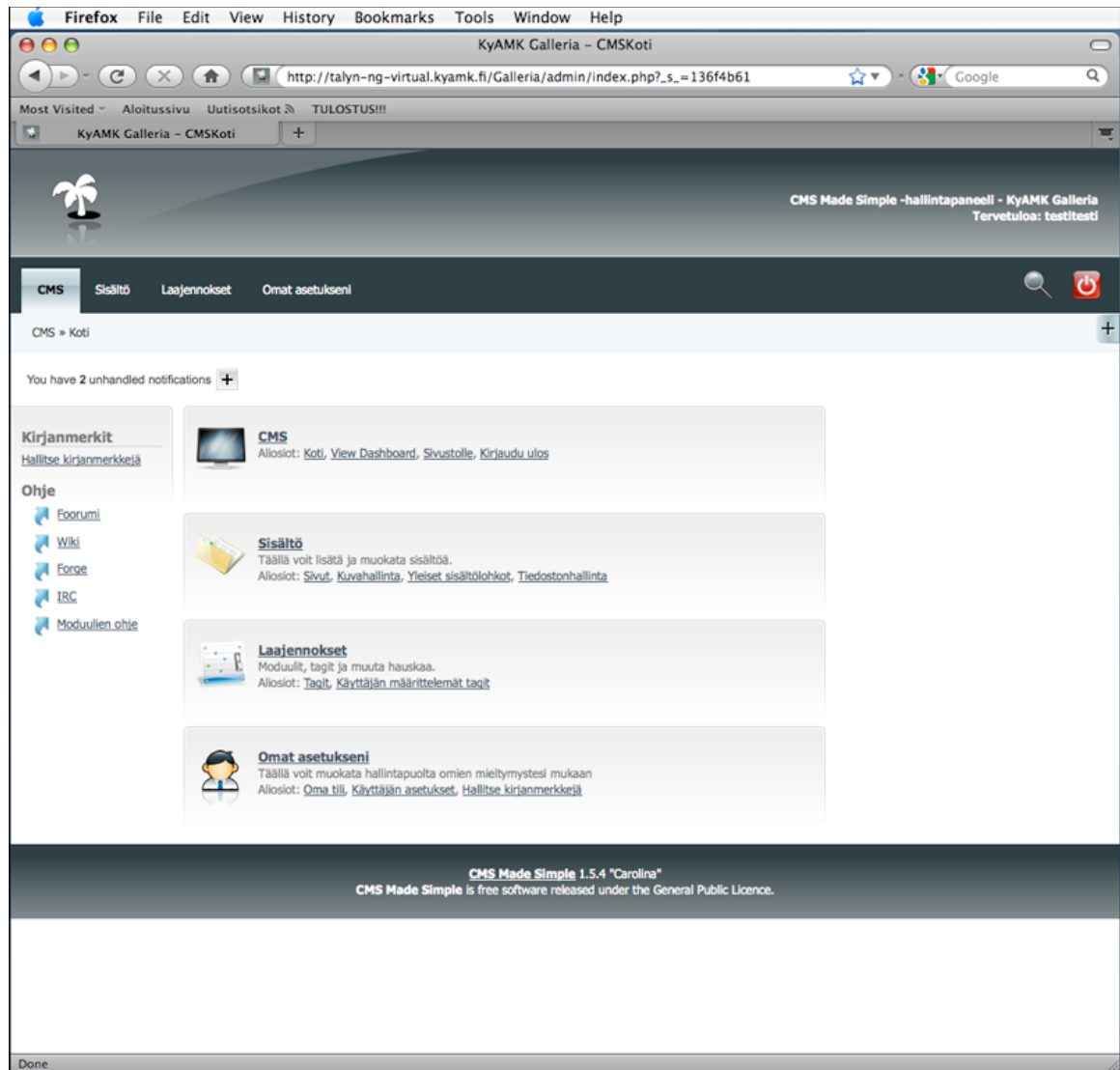
Mikäli sivuston sisältöä halutaan pitää korostetun ajankohtaisena, voidaan sivustolle luoda esimerkiksi Kuukauden opiskelijatyö –osio, tai vastaava. Tämä olisi yksi osioetusivuista, ja tällä olisi mahdollisesti tarkemmin eriteltyä sisältöä jostakin erityisen maininnanarvoisesta projektista ja tämän tekijästä.

Kuva 2. Sisäänkirjautuminen

4.5.7 Sivustorakenne

Sivustorakenteen hallinta tapahtuu CMSMS:ssä määrittämällä ensin ylin taso, joka on pääsivu (*Home*). Tämä on sivuston etusivu, ja tälle palaaminen käy klikkaamalla joko navigaation ylintä tasoa, tai viime kädessä headeria, joka toimii linkkinä. Ylintä tasoa seuraavat hierarkiassa osioetusivut, ja näitä alasivut. Hierarkiaa muokataan julkaisujärjestelmän Sivut-hallintapaneelistä, jossa on graafisesti esitetty listaus. Sivujen järjestys navigaatioissa muuttuu klikkaamalla sivua navigaatio-listauksessa siirtävää nuolta, ylös tai alas. Sivuja voidaan poistaa painamalla paneelin laidassa näkyvää roskakorin kuvaa. Sivuja voidaan myös asettaa ei-aktiiviseksi, jolloin niihin ei pääse käsiksi ulkopuolelta käsin, mutta sisältö pysyy tallessa myöhempää tarvetta varten. Lisäksi tehtyjä toimenpiteitä on mahdollista kumota, mahdollisen muokatessa tapahtuneen virheen korjaamiseksi.

Kuva 3. Julkaisujärjestelmän etusivu

4.5.8 Sivuston käyttäjät

Sivuston laatijana ja kehittäjänä sain myös admin-oikeudet sivustolle. Sivuston hallintapaneelissa on admin-tason käyttäjän mahdollista luoda uusia käyttäjiä ja määrittää näiden käyttäjäoikeudet, salasanat ja muut tiedot, jolloin sivuston päivityksestä vastaaville henkilöille saadaan käyttäjätunnukset nopeasti aikaan. Mikäli joku heistä unohtaa salasanansa, voidaan se määrittää uudelleen vaivatta. Käyttäjä voi olla Admin, Editor tai Designer –tason käyttäjä, taikka useampia yhtä

aikaa; näin voidaan rajoittaa tietyille päivittäjille annettuja oikeuksia heidän tehtäviensä mukaan. Sivuston sisällön päivittäjä ei tarvitse Editor-tasoa suurempia käyttäjäoikeuksia, mutta mikäli sivuston ulkoasua on jatkossa muokattava sivupohjien ja tyyllisivujen suhteen, on näiden päivittäjällä oltava Designer-tason oikeudet.

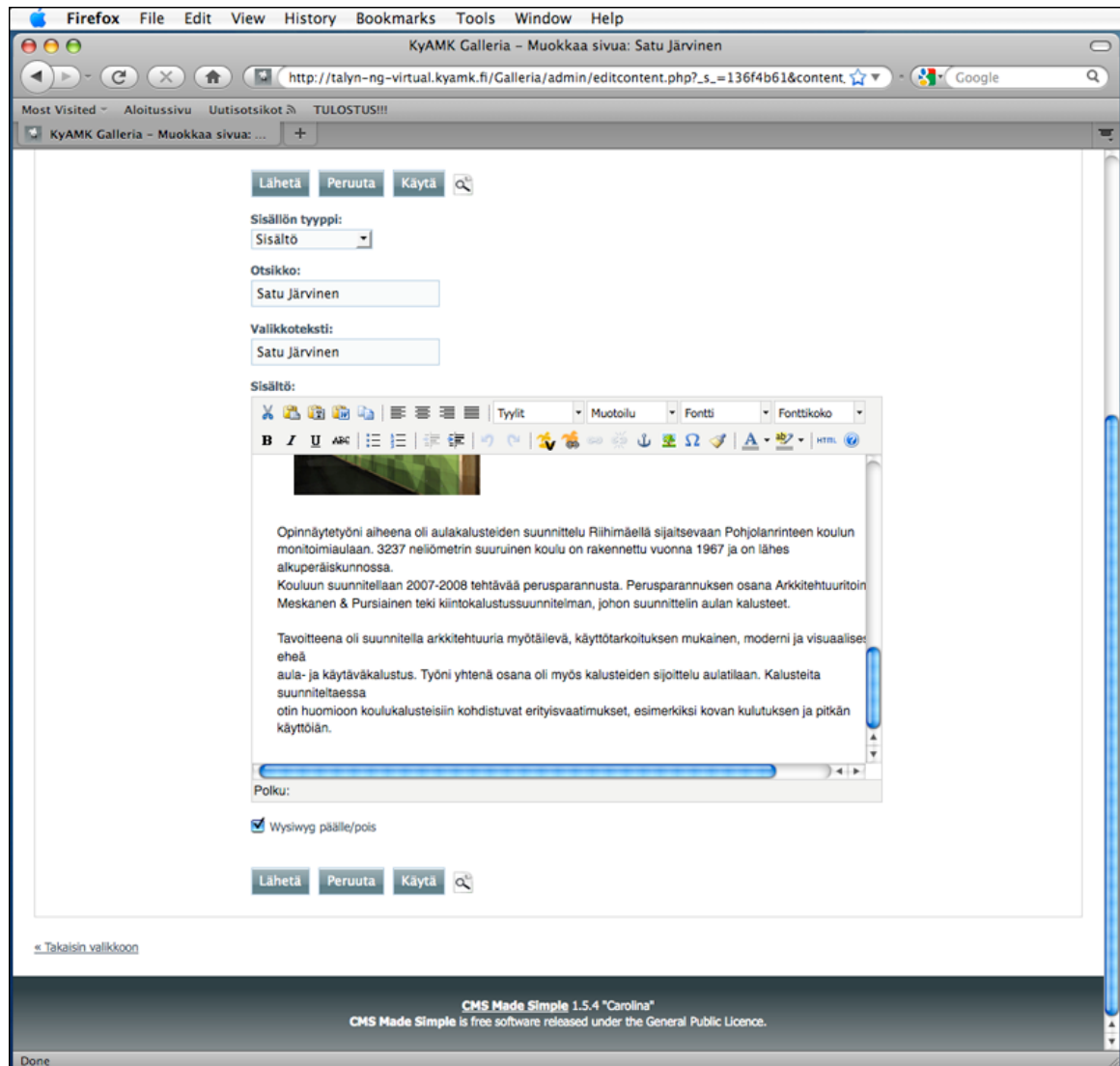
4.6 Sisällön luominen sivustolle

The screenshot shows the administration interface of CMS Made Simple. The browser is Firefox, and the URL is http://talyng-virtual.kyamk.fi/Galleria/admin/listcontent.php?s_136f4b61. The page title is "KyAMK Galleria - Sivut". The navigation menu includes "CMS", "Sisältö", "Lajennokset", and "Omat asetukset". The main content area shows "Sisältö » Sivut" and "You have 2 unhandled notifications". Below this, there is a section for "Nykyiset sivut" (Current pages) with a "Ohje (Uusi ikkuna)" link. A table lists the pages, and below it are buttons for "Lisää uutta sisältöä", "Avaa kaikki", and "Sulje kaikki".

Sivu	Sivupohja	Tyyppi	Omistaja	Aktiivinen	Oletus	
1 Etusivu	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✓	[Icons]
1.1 - Muotoilu	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.1.1 - - 2009	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.1.2 - - 2008	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.1.3 - - 2007	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.2 - Media	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.3 - Restauraointi	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.4 - Degree Programme in Design	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.5 - Modo	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]
1.6 - Palaagalleria	Left simple navigation + 1 column	Sisältö	mu4anka	✓	✗	[Icons]

At the bottom of the interface, it says "CMS Made Simple 1.5.4 'Carolina'" and "CMS Made Simple is free software released under the General Public Licence."

Kuva 4. Sivuston sivulistausnäkömää julkaisujärjestelmän hallintapaneelissa

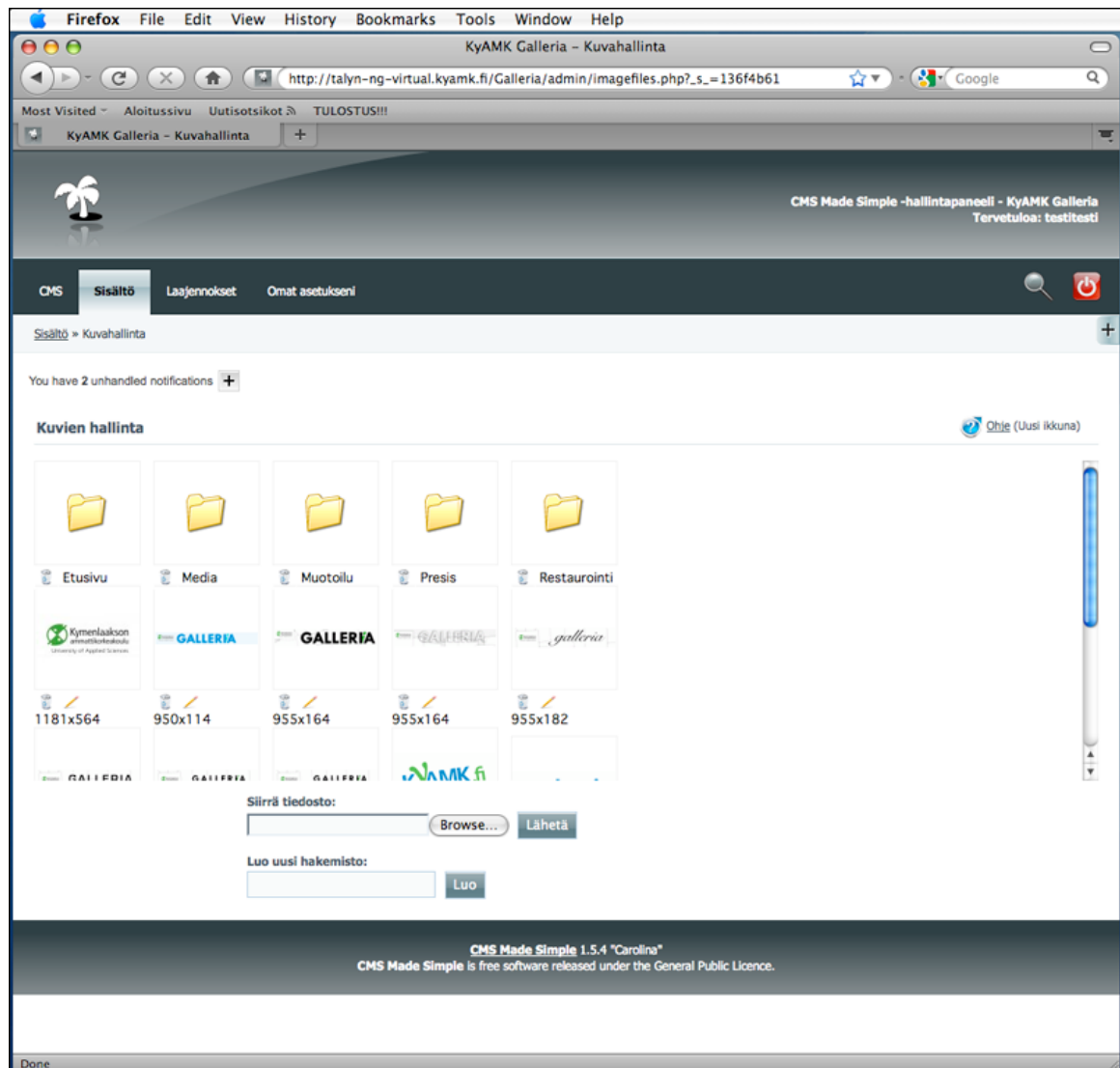
Kuva 5. Tekstieditorinäkömä

4.6.1 Tekstin luominen

Tekstisisällön luominen sivulle tapahtuu luomalla uusi alasivu, määrittäen sille tekstikenttiin nimen ja alasoitteen. Tätä luotua alasivua voi täyttää tekstillä tekstieditorikäyttöliittymän avulla, mikä muistuttaa sähköpostin kirjoittamista tai esimerkiksi wiki-sivun luomista. Valittavissa on useita fontteja, fonttikokoja ja värejä, joiden käyttö on kuitenkin yhtenäisen sivuilmeen luomiseksi pidettävä yhtenäisenä. Otsikkotason ja kappaleiden määrittäminen käy alasvetovalikon avulla, ja

sivun tekstieditorin yhteydessä on myös kuvanupotus tekstikokonaisuuteen, kuten myös hyperlinkkien luonti.

4.6.2 Kuvasisältö

Kuva 6. Kuvahallinnan päänäkymä

Sivuston kuvamateriaali ladataan julkaisujärjestelmän kuvahallinnan kuvakansioihin, joiden rakennehierarkia tulee jakaa sivuston rakennetta noudattavaksi pyrittäessä selkeyteen ja helppokäyttöisyyteen kuvakansioiden

hallinnassa. Kun projektikuvat on ladattu kuvahallinnan kansioihin, voidaan projektisivulle asettaa kuva tekstieditorin kuvanupotustoiminnon avulla. Kuvanupotuspaneeli esittää kuvakansiot graafisesti, ja sen avulla oikea kuva haetaan ja asetetaan sivulla oikealle paikalle, määrittämällä julkaisujärjestelmän sisäinen linkki. Myös sivuston ulkopuolisia kuvia voidaan asettaa sivuille, mutta kuvagallerian kuvasisällön on aiheellista sijaita julkaisujärjestelmän kuvahallinnassa, kuvien näkyvyyden varmistamiseksi.

Kuvan kokoa ja esitystapaa voidaan säätää ja kuvalle voidaan asettaa määritteitä, kuten kuvateksti, hiirellä näkyviin tuleva mouseover-alttext tai se, toimiiko kuva esimerkiksi linkkinä pop-up –kuvalle, tai ulkoiselle sivustolle, joka aukeaisi kuvaa klikatessa esimerkiksi uuteen välilehteen tai kokonaan uuteen ikkunaan.

4.6.3 Videosisältö

Vaikka sivuston pääasiallinen tarkoitus on olla kuvagalleria, projekteista on mahdollista esitellä myös liikkuvaa kuvaa, mikäli projekti on tyypiltään sellainen, että liikkuva kuva tuo sitä paremmin esille. Esimerkkinä tästä voidaan esitellä vaikka jollakin tapaa funktionaalinen tuote, josta on otettu videokuvaa. Ulkopuoliselle videosivustolle (esim. YouTube) ladattu videoklippii voidaan upottaa projektisivulla näkyväksi embed-koodilla, jonka esimerkiksi YouTube näyttää kyseisen videon ohessa sen YouTube-sivulla.

4.7 Sivuston visuaalisen ilmeen suunnittelu

Kuva 7. Lopullinen etusivu

4.7.1 Sivuston ulkoasun jako

Sivuston ulkoasu on perimmiltään jaettu seuraaviin osiin:

Header, joka on sivun ylin kuvalogo ja sivuston tunnus. Tämä toimii myös linkkinä sivuston pääsivulle. Headeriin on sijoitettu sekä sivuston että KyAMK:n logot.

KyAMK:n logo sijaitsee graafisessa ohjeistossa määritetyllä paikalla, headerin vasemmassa yläkulmassa.

Sivunavigaatio, joka on sivuston pääasiallinen selausväline ja sijaitsee sivun vasemmassa laidassa. Navigaatio laajenee sen mukaan, millä hierarkian portaalla sivun käyttäjä on. Sivunavigaation alla on linkki sivuston hallintapaneelin sisäänkirjautumiseen, ja tämän alla on kuvalinkki kyamk.fi –emosivulle.

Sivun sisältöalue, joka vie suurimman osan sivua ja pitää sisällään sivuston varsinaisen sisältömaterialin.

Footer, sivun alapalkki, johon on graafisen ohjeistuksen mukaan sijoitettu opinahjon yhteystiedot ja tekstilinkkejä.

Sivuston taustakuva/taustaväritys. Tällä hetkellä harmaa, mutta elävöitettävissä.

Kuva 8. Karkea etusivuluonnos

4.7.2 Ulkoasun hahmottelu seminaaria varten

Ulkoasun suunnittelun ensimmäinen vedos oli laatia karkeat esittelykuvat opinnäytetyön suunnitteluseminaaria varten. Tässä vaiheessa halusin esitellä sivuston rakennetta visuaalisesti, joten tein Photoshopilla yksinkertaiset kuvat pääsivusta ja alisivuista, joissa kuitenkin näkyi jo aavistus lopullisen sivun asettelusta. Täytin tekstiosiot Lorem Ipsumilla ja asetin kuvien paikalle placeholdereiksi suorakulmioiden muotoiset häivähdykset, käyttäen tekstien fonttina kuitenkin jo KyAMK:n graafisessa ohjeistossa mainittua Myriad Pro:ta.

Kuva 9. Karkea alisivuluonnos

Luonnosten logot, kuvat ja tekstiblokit eivät olleet tässä vaiheessa vielä lopullisilla paikoillaan, eikä header ollut lähelläkään mitään mihin lopuksi tulinkin päätyämään, mutta luonnosten tarkoituksena oli näyttää suuntaa-antavasti jotakin sivustokokonaisuuden asettelusta. Luonnokset eivät näin jälkikäteen näytä mielestäni onnettoman huonoilta, mutta vihreä hallitsee niitä liikaa.

4.7.3 Headerin suunnittelu

Headerin suunnitteluprosessi alkoi yksinkertaisesti kehittämällä erilaisia Galleria-logoja. Määritin tarkat väriarvot vihreälle ja siniselle KyAMK:n graafisen ohjeiston avulla, ja kokeilin erilaisien fonttien sopivuutta tarkoitukseen.

Kuva 10. Snell Roundhand

Loin ensimmäiseksi erilaisia script-fontteihin pohjautuvia logoja, pyrkiessäni taidegalleriamaiseen ilmeeseen. Parhaana näistä pidin Snell Roundhandiin pohjaavaa. Tarja Brola kuitenkin kritisoi näitä selkeästi paistavasta tekotaiteellisuudesta, ja pohdittuani ja pyöriteltyäni näitä minun oli helppo yhtyä mielipiteeseen; kenties tämä tyllysuunta oli jo hieman ”nähty”, eikä suinkaan kovin moderni ajatus.

Kuva 11. Hoefler Text

Seuraava vanhahtava idea oli Hoefler Text –pohjainen Galleria. –teksti pisteen kanssa. Tätä pidin rauhallisena, mutta kenties hiukan mitäänsanomattomana.

Kuva 12. Gill Sans -versiot

Kehittelin myös veistosmaista vaihtoehtoa, jossa käytin Gill Sans Ultra Boldia. Tästä tein useita eri versioita, käyttäen vihreää voimakkaasti, mutta hylkäsin ne siksi, että se ne toivat minulle mieleen jonkin kevytmootoripyörävalmistajan logon, enkä halunnut tätä miellelyhtymää liitettäväksi projektigalleriasivustoon.

Kuva 13. Stone Sans ITC -pohjainen logo

Toinen voimakkaasti muokattu vaihtoehto oli Stone Sans ITC –pohjainen logo, jonka kirjaimet pakkasin kiinni toisiinsa ja jonka taustan varjostin voimakkaasti vihreällä. Hylkäsin logon liian kikkailevana ja itsetarkoituksellisena, ja koska se olisi tullut sijoittaa headerissa varsin suureen kokoon päästäkseen oikeuksiinsa, se olisi näin hallinnut sivua liikaa.

GALLERIA

Kuva 14. Eurostile-logo.

Yksinkertaisin vaihtoehto oli Eurostilellä tehty header-teksti, ilman vihreää koristelua. Eurostile, vuodelta 1962, on Aldo Novaresen suunnittelema päätteetön kirjasin. Se laadittiin vaihtoehdoksi toiselle Novarese-fontille, Microgrammalle, jota tuolloin oli tarjolla vain versaalina. Eurostileä ja Microgrammaa tapaa useimmiten tuotteiden käyttökytkimien tekstien kirjaimina. Jätin Eurostile-headerin kuitenkin vielä syrjään, koska mielestäni minun oli mahdollista pyrkiä vielä funktionaalisempaan fonttiin.

Kuva 15. Lopullinen TW Cen MT -header

Päädyin käyttämään headerin fonttina Twentieth Centuryä, jonka loi sarjakuvapiirtäjä Sol Hess (1886-1953) vuosien 1937 ja 1947 välillä. Fontin uudempi versio tunnetaan nimellä Century Gothic, jota tapaa nykyisin useimmiten Microsoftin tekstin- ja kuvankäsittelyohjelmien fonttivaihtoehtona. Pohdin myös kevyttä Century Gothic-vaihtoehtoa niin, ettei koko sanaa olisi kirjoitettu versaalilla, mutta yhdistettynä vihreään väriin se toi mieleen liian vahvasti särkylääkepaketin; näin TW Cen MT versaalilla suoriutui loppujenlopuksi jatkoon.

Kuva 16. Headerin I-kirjaimen vihreä tehoste

Elävöitin headerin GALLERIA-tekstiä sijoittamalla pienen, voimakkaasti kurssiivissa olevan virallisenvihreän i-kirjaimen kurkistamaan sanan ison I-kirjaimen takaa. Pyrin tällä saamaan aikaan vaikutelman ihmishahmosta, joka on tekevänä ja luovana opiskelijana se oleellinen inhimillinen tekijä jokaisen esiteltävän projektin takana. Vihreä täplä esiintyi myös monessa muussa edeltävässä headerlogovaihtoehdossa, sillä halusin tuoda värin vaivihkaa mukaan.

En kuitenkaan halunnut siitä liian dominoivaa, joten minusta oli soveliasta jättää se pieneksi vivahteeksi, sen sijaan että koko teksti olisi vihreä. Tein logosta myös toisen version ilman vihreää kirjainta, mikäli se koettaisiin turhaksi.

Kuva 17. KyAMK:n logo headerissa

Kuva 18. Headerin taustakuva

Kuva 19. KyAMK:n logo suoja-alueineen

Headerin taustaksi laitoin paperiarkkiaiheista kuvitusta, jolla pyrin tuomaan esille ajatusta ”puhtaasta paperista”, joka vain odottaa sille piirrettävää ideaa. Yksittäinen paperiarkki vasemmassa laidassa oli myös ideaalinen sijoituspaikka KyAMK:n logolle, joka tuli graafisen ohjeistuksen mukaan sijoittaa valkoiselle taustalle, suoja-alueen sisään. Headerin korkeus ja tekstin sijoittelu siinä sekä KyAMK:n logon että Galleria-tekstilogon kannalta tuli harkita tarkkaan, sillä headerin päällä kulkee sivuston navigoinnin murupolkulause, joka kertoo missä kohtaa sivustoa sivua selaava käyttäjä kulkee. Murupolku ei saanut osua kummankaan logon päälle, sillä esimerkiksi KyAMK:n logolle on graafisessa ohjeistossa määritetty tarkat suoja-alueet.

4.7.4 Etusivun pääsisältöalueen sisältö

Kuva 20. Pyöreä thumbnail

Käytin etusivulla thumbnail-kuvina vanhan muotoilugallerian pyöreitä thumbnailia, osaksi saadakseni visuaalisen yhteyden vanhaan muotoilugalleriaan, ja osaksi siksi, että koska sivuille ei ole vielä rakennusvaiheessa saatavilla muuta sisältöä kuin vanhan muotoilugallerian projektiesittelyt, on myös kuvalinkkeinä käytettävä vanhan muotoilugallerian materiaalia. Sisällönpuute ei sinänsä haittaa suunnittelutyötä, mutta koska etusivun sisältöalue on visuaalisesti erittäin hallitseva, sitä ei voi jättää tyhjäksi valkoiseksi alueeksi. Vanhan kuvamateriaalin olemassaolo oli sikäli eduksi projektille, että se tarjosi edes jotakin sisältöä uudelle sivustolle, ja näin antoi sivukokonaisuudelle valmiimman sivuston tuntua.

Vanhat thumbnailit ovat kolikonkokoisia, pyöreitä sekä varjostettuja. Uutta sisältöä

saataessa ne todennäköisesti poistetaan ja kuvanostothumbnailien muoto muuttuu enemmän sivustonmukaiseksi. Vaikkakin ne ovat sinällään hyvinkin onnistuneita, olen suunnitellut sivuston etusivulle sopivan kenties paremmin myös headerissa hyödynnetyn paperiarkkityylin käyttämistä myös kuvanostothumbnaileissa.

4.7.5 Projektisivun pääsisältöalueen sisältö

The screenshot shows a Firefox browser window displaying the KyAMK Galleria website. The browser's address bar shows the URL: <http://talyng-virtual.kyamk.fi/Galleria/index.php?page=sanni-elina-rantanen-ja-tanja>. The website header includes the KyAMK logo and the word "GALLERIA" in large, bold letters. Below the header, there is a breadcrumb trail: "Olet tässä: Etusivu » Muotoilu » 2007 » Sanni-Elina Rantanen ja Tanja Mehtosalo".

The left sidebar contains a navigation menu with the following items:

- Etusivu
- Muotoilu
 - 2009
 - 2008
 - 2007
 - Satu Järvinen
 - Sanni-Elina Rantanen ja Tanja Mehtosalo
- Media
- Restaurointi
- Degree Programme in Design
- Modo
- Pajagalleria

Below the menu is a "Login" button. The main content area features a large image of a spa interior with a tree, a yellow chair, and a stone wall. Below this image are four smaller thumbnail images. At the bottom of the page, there is a logo for "KYAMK.fi menestyksen tekijä" and a short text block:

Kiivas työrytmi, stressi ja hektisyys ovat tämän päivän elämää. Kenelläkään ei ole aikaa huolehtia omasta hyvinvoinnistaan. Vastapainoksi tähän haluamme tarjota mahdollisuuden unohtaa arkirutiinit ja kiireet. Parin tunnin vierailu hemmottelevassa Day Spa -hoitolassa vie mielen pienelle lomalle. Erilaiset hoidot ja rentouttava ympäristö takaavat asiakkaalle mieleenpainuvan kokemuksen. Kokemusta syventävät sisustuselementit, materiaalit ja valaistus. Luonnonläheisyys, harmonisuus ja puhtaus täydentävät

Kuva 21. Projektisivu

Projektisivua hallitsee pääkuva, joka on asetettu otsikkotason alle. Pääkuvaksi valitaan tarjolla olevasta projektikuvamateriaalista se, joka antaa projektista parhaan yleiskäsityksen yhden kuvan perusteella; yksityiskohtia voidaan esitellä tarjolla olevien lisäkuvien avulla. Esimerkiksi tilasuunnitteluprojektin esittelyssä pääkuvan on hyvä olla laaja ja kattava yleiskuva, ja tilan mahdollinen pohjapiirros voidaan asettaa lisäkuviin. Media-osiossa esiteltävänä olevan julisteprojektin kokonaiskuva voidaan asettaa pääkuvaksi, jolloin lisä kuvat tarjoavat tarkempaa katsantokantaa julisteen yksityiskohtiin.

Lisä kuvat näkyvät suurempina klikkaamalla pientä thumbnail-kuvaa.

Pääkuvan ja lisäkuva-thumbnailien alle sijoitetaan tekstimateriaali, joka kertoo tiivistetysti projektista ja siihen johtaneista ideoista.

Projektisivulle tulee myös sijoittaa linkki projektin tekijän omille sivuille, mikäli sellaiset ovat olemassa. Tässä vaiheessa en ole kyseisiä linkkiosioita tehnyt, koska saatavilla olevassa v. 2007 projektimateriaalissa linkkejä tekijöiden sivuille ei ole ollut tarjolla. Sivuston saadessa varsinaisen sisältömateriaalinsa, ei linkkien tekeminen ole vaikeaa.

4.7.6 Footer

Footer-osion sisältöön ei suunnitteluprosessissa ollut mahdollista vaikuttaa, sillä sen väri ja tekstisisältö oli määritelty graafisessa ohjeistossa tarkoin. Ainoa poikkeus tähän oli CMS:n logon sijoittaminen footerin oikeaan laitaan, sillä opensource-CMS:n ohjeistukseen kuului sijoittaa sivustolle pieni ”hatunnosto” julkaisujärjestelmälle, eli kertoa sivustolla minkälaisella julkaisujärjestelmällä sivusto on toteutettu. Pieni logo riittää täysin hyvin, ja se toimii samalla myös linkkinä julkaisujärjestelmän omille www-sivuille.

5. SIVUSTON KÄYTTÄJÄTESTAUS

Laadin sivuston käytettävyyden selvittämiseksi lyhyen tehtävälomakkeen (liite 1), ja testautin sivuston koulun henkilökunnan ja opiskelijoiden keskuudessa (viisi henkilöä – Sanna Vainikan mukaan sopiva määrä, koska sivuston päivittäjiä ei tule olemaan kymmeniäkään).

Saamiani tuloksia:

Sivuston navigaatio: *Selkeä kokonaisuus, värimaailma hyvä, helppokäyttöinen, toimiva, nopea omaksua, johdonmukainen, yleisilme hyvä.*

Sisäänkirjautumisesta: *Helppo löytää, hyvällä paikalla. Voisiko Login-sanana sijaan käyttää muuta ilmaisua?*

Hallintapaneelista: *Selkeä, helppo. Käytettävyydeltään parempi kuin KyAMK:n oma Content Manager. Suomenkielisyydestä plussaa. Ensikertalaiselle helppo omaksua. Sivujen lisääminen yllättävän helppoa.*

Tekstieditorinäköymästä: *Sähköpostimainen. Kuvanlisäys voisi olla yksinkertaisempi. Julkaisu helppokäyttöinen. Toimiva.*

Sivuston designista: *Pirteä. Yksinkertainen. Sopii tyyliin. Hyvät värit.*

Huomioita: *”Tumpelokin onnistui.”*

Testauksen tuloksista

Mielestäni kommentointi osoittaa sen, että sivusto on käytettävyydeltään sujuva.

Julkaisujärjestelmän käyttöönotto ei vaadi päiviä kestävä koulutusta, vaan hallintapaneeliin täysin tottumaton kykenee löytämään haluamansa ja luomaan sivustolle uutta sisältöä. Lisäksi vertailu KyAMK:n Content Manageriin lämmitti, varsinkin kun CMSMS:ää pidettiin selkeästi selkeämpänä käyttöä.

6. POHDINTAA

Työvaiheiden pohdinta

Pääsin aloittamaan sivuston rakentamisen verrattain myöhäisessä vaiheessa, jolloin tekstin palautuspäivämäärään oli aikaa alle viikko. Tämä ei kuitenkaan muodostunut ylitsepääsemättömäksi ongelmaksi, sillä ensinnäkin olin valmistellut sivuston ulkoasua jo jonkin aikaa; lisäksi sivuston muokkaaminen halutunlaiseksi ei vienyt muutamaa päivää kauempaa. Sisällönsiirto sivustolle on varsin nopeaa, ja itse asiassa ainoastaan sivustolle siirrettävän materiaalin tämänhetkinen vajavaisuus lienee suurin syy, miksei sivustoa voitaisi julkaista miltei saman tien.

Aikataulu oli korostuneen tiukka, mutta koska lähestymistapani projektiin oli tiivistetysti ”*Antti, tee sivut*”, keskityin olennaiseen ja siirryin siinä eteenpäin osio kerrallaan, tuhlaamatta aikaa. Sivusto valmistui päivissä, ja aikaa jäi käytettäväksi itse opinnäytetyödokumentointiin ja tekstin kirjoittamiseen ja muokkaamiseen.

Eri header-vaihtoehtojen kehittelyyn minulla oli hyvinkin aikaa, ja mielestäni sain laadittua niitä tarpeeksi monta hieman toisistaan eroavaa, minkä lisäksi valmistelin myös joitakin keskenään täysin erilaista, silti graafisen ohjeiston suuntaviivat huomioiden.

Olenko onnistunut työssäni? Tietyillä mittareilla mielestäni näin on, sillä sivuston valmistelu ja laatiminen sujuivat nopeasti. Sivusto oli todellakin käyttövalmis muutamassa päivässä jokaista yksityiskohtaa myöten, ja kyseisessä vaiheessa se voi jo ottaa vastaan sisältöä. Sivusto on omasta mielestäni selkeä ja helppokäyttöinen sekä selaajalle että sivuston päivittäjälle; tätä yksinkertaisemmin julkaisujärjestelmäpohjaista kuvagalleriasivustokokonaisuutta on vaikea toteuttaa sen ominaisuuksien kärsimättä. Julkaisujärjestelmä on mielestäni kaiken kaikkiaan toimiva ja moneen tarkoitukseen muuntuva, ja sivustokokonaisuus vastaa tarpeita. Kommenttien perusteella myös visuaalinen toteutus on kohdallaan.

LÄHTEET

<http://www.cmsmadesimple.org/support/faq/> - CMS Made Simple – julkaisujärjestelmä, Frequently Asked Questions -osio (otettu 16.11.2009)

<http://www.kyamk.fi/KyAMK/Tietoa%20KyAMK%3Asta/Esittelymateriaali/Graafinen%20ohjeisto> - Kymenlaakson ammattikorkeakoulun www-sivut, Graafinen ohjeisto (otettu 16.11.2009)

http://www.kyamk.fi/folders/Files/Viestintapalvelut/Viestint%C3%A4palvelut/KyAMK_graafinen_ohjeisto.pdf (huhtikuu 2009, otettu 16.11.2009)

<http://www2.kyamk.fi/muotoilugalleria/> - Muotoilugalleria 2007, KyAMK (otettu 16.11.2009)

Web-sisällönhallintajärjestelmä - ominaisuudet ja käyttöönotto.
Tietojärjestelmätieteen pro gradu –tutkielma. Tolvanen, Perttu Tapio.
Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2007. 145 sivua.

Sivuston käyttäjättestauslomake

Liite 1

Kyminlaakson ammattikorkeakoulu

Muotoilu

Antti Kautonen

KyAMK Galleria –www-sivusto (<http://talyn-ng-virtual.kyamk.fi/Galleria>)

Opinnäytetyö 2009

Käyttäjättestauslomake

Tehtävät:

1. Hakeudu sivustolla muotoilun vuoden 2007 opinnäytetyöhön Pohjolanrinteen koulun aulakalusteiden suunnittelu, tekijänä Satu Järvinen
2. Avaa jokin opinnäytetyön lisäkuva täyteen kokoon.
3. Kirjaudu sivustolle testitunnuksilla (käyttäjätunnus *testitesti*, salasana *testi2009*)
4. Mene kuvahallintaan ja lataa vapaavalintainen kuvatiedosto kuvahallinnan pääkansioon.
5. Avaa sivujenhallinta, luo sivustolle uusi alisivu määrittäen sille nimen ja otsikon, ja liitä kuvatiedosto tälle sivulle. Lisää sivulle tekstiä ja määritä tekstile muotoiluja.
6. Kirjaudu ulos.

Sanallinen kommentointi:

1. Miten kommentoit sivuston navigaation käytettävyyttä?
2. Koetko sisäänkirjautumisen helpoksi?
3. Pidätkö hallintapaneelia selkeänä?
4. Mitä mieltä olet tekstieditorinäköymästä?
5. Miten kommentoisit sivuston designia?
6. Huomioita